

28.10.2020, № 2459. URL: https://utcc.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/Polozhennya_Nakaz-vid-28.10.2020-1.pdf.

8. Офіційна веб-сторінка «Спеціалізованої державної установи «Український центр трансплант-координації». URL: <https://utcc.gov.ua/>.

9. Положення «Про врегулювання діяльності трансплант-координаторів». Міністерство юстиції України від 21.09.2021, № 1238/36860. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1238-21#Text>.

10. Постанова «Про затвердження Положення про Єдину державну інформаційну систему трансплантації органів та тканин». Кабінет Міністрів України від 23.12.2020, № 1366. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1366-2020-%D0%BF#Text>

11. Постанова «Деякі питання реалізації Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині». Кабінет Міністрів України від 27.12.2018, № 1211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1211-2018-%D0%BF#Text>.

СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Фомічов К. С.

*кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка*

Формування державної політики є складовою державно-владних правовідносин, закріплених нормами адміністративного права, що визначають права та обов'язки суб'єктів правовідносин. Ґрунтуючись на теорії права, учасниками цих правовідносин виступають громадяни та інші особи, не наділені владними повноваженням, у тому числі самі державні органи, які утворюють державно-адміністративну систему, що визначає курс політики країни, спрямовуючи її на обрання прогресивних державно-управлінських методів і принципів.

Державна політика базується на комплексному підході функціонального спрямування, направлено на розв'язування взаємопов'язаних політичних і соціально-економічних проблем із своєчасним реагуванням змін і нововведень для подолання цих проблем в державі й суспільстві. Саме тому державна політика формування соціальної захищеності осіб з інвалідністю базується на цілеспрямованій діяльності уповноважених суб'єктів публічного управління, яка реалізовується шляхом здійснення нормативно-правових, організаційних та управлінських заходів у сфері формування та реалізації цієї політики, винайдення форм соціальної захищеності осіб з інвалідністю.

Суб'єкти формування та реалізації державної політики сприяють продуктивному та ефективному вирішенню завдань, мета яких – забезпечення надійності та стабільності у виконанні основних напрямів реалізації державної політики,

гарантування дотримання прав всіх часників адміністративно-правових відносин та запобігання виникненню конфліктів під час провадження взаємодії цих суб'єктів, спираючись на норми права, й тим самим зміцнюючи фундамент організаційно-управлінської діяльності державних органів.

Для формування та реалізації державної політики ці суб'єкти мають свою організаційно-правову визначеність, упорядкованість та структуру, якій відповідатиме наявність певного кола наділених прав та обов'язків.

Суб'єкти формування державної політики – органів публічної влади, до компетенції яких віднесено створення державної політики, у тому числі й усіх її складових. Суб'єктами реалізації державної політики є сукупність органів публічної влади та інших інституцій, які, згідно з чинним законодавством, уповноважені здійснювати заходи, які спрямовані на втілення такої державної політики (у цілому або її окремих складових) у реальність [1, с. 113-114].

У контексті викладеного, спробуємо охарактеризувати суб'єкти державної політики у сфері соціальної захищеності осіб з інвалідністю, спираючись на суб'єктів її формування.

Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади, яка визначає засади внутрішньої і зовнішньої політики держави, реалізує стратегічні курси держави, що відображено у ст. 85 Конституції України [2]. Прийняті Верховною Радою законодавчі акти визначають державний курс, спрямований на забезпечення прав і свобод людини, формування засобів та позадискримінаційних шляхів реалізації цих прав, створення правового фундаменту безбар'єрного суспільного середовища.

Безпосередній парламентський контроль за дотриманням прав і свобод людини та громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який захищає права кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі [5]. На державному рівні Уповноважений виступає визначальним суб'єктом реалізації захисту прав і свобод осіб, додержанням та поваги до прав і свобод між громадянином та органами державної влади, у тому числі шляхом надання можливості реалізації свого потенціалу особами з інвалідністю.

Наступним суб'єктом-гарантом у дотриманні прав, у тому числі рівності та надання рівних можливостей в реалізації конституційних прав і свобод незалежно від вад і фізіологічних можливостей виступає Президент України.

Як гарант Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України [2]. З метою забезпечення належних умов для реалізації соціально-економічних, особистих прав і свобод особами з інвалідністю, впровадження кращого світового досвіду у цій сфері, недопущення дискримінації Президентом України було прийнято низку Указів, серед яких варто виокремити такі: «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю» від 03.12.2015 р. № 678/2015, «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю» від 13.12.2016 р. № 553/2016; «Про підвищення ефективності заходів у сфері прав осіб з інвалідністю» від 03.12.2019 р. № 875/2019; «Про деякі заходи щодо соціального захисту ветеранів війни, сімей

загиблих, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» від 11.09.2021 р. № 466/2021.

Відповідно до п. 28 ст. 106 Конституції України Президент створює у межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України, для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби [2]. Саме таким постійно діючим допоміжним органом, який варто виокремити з-поміж суб'єктів реалізації державної політики є Офіс Президента України (далі - Офіс), що діє на підставі відповідного Положення, затвердженого Указом Президента від 25 червня 2019 року № 436/2019.

У сфері забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина, у тому числі недопущення дискримінації людей з обмеженими можливостями та вадами, необхідно вирішити такі завдання Офісу, як: здійснення експертного аналізу політичних, економічних, соціальних, гуманітарних та інших процесів, що відбуваються в Україні і світі, підготовка за його результатами для подання на розгляд Президенту України пропозицій з питань формування та реалізації внутрішньої і зовнішньої політики держави, спрямованої на забезпечення додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина [3].

До складу Ради безбар'єрності, що є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, утвореного з метою створення безбар'єрного простору [6], введено Радника – уповноваженого Президента України з питань безбар'єрності. Ця посада була введена Указом Президента України у 2021 році [4] шляхом трансформації посади уповноваженого Президента з розширенням повноважень останнього у сфері реалізації державної політики відносно осіб з інвалідністю, захисту їх прав та створення безперешкодного середовища для всіх груп населення.

Отже, здатність суб'єктів у формуванні державної політики визначається: по-перше, наділеними компетенціями, які формують коло та спектр повноважень для здійснення впливу на формування державного соціального курсу; по-друге, можливостями для здійснення цього впливу, яке виражається у різних правових формах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кіблик Д. В. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики щодо забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю: дис. ... д-ра філос. 081. Кропивницький, 2022. 258 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://cutt.ly/7wlcGqUr>.
3. Про Положення про Офіс Президента України : Указ Президента від 25 червня 2019 року № 436/2019. Дата оновлення 17.06.2021. URL: <https://cutt.ly/dwlcGhL4>.
4. Про призначення Т. Ломакіної Радником - уповноваженим Президента України з питань безбар'єрності Указ Президента України від 15.06.2021 № 248/2021. URL: <https://cutt.ly/dwlcGUKk>
5. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://cutt.ly/GwlcGH45>.

6. Про утворення Ради безбар'єрності: Постанова Кабінету Міністрів Україна від 14.04.2021 № 443. Дата оновлення 04.04.2023. URL: <https://cutt.ly/xwlcG3vI>.

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ТА ЇХ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДІЇ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Худолей Я. Г.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри теорії та історії держави і права
Університет економіки та права «КРОК»*

До цього часу правові системи були в основному адаптовані до фізичних осіб, а юридичні особи, такі як корпорації, фонди, організації, мали обмежену відповідальність за свої дії в Інтернеті. Проте, з появою нових технологій та інтернет-платформ, змінилося й співвідношення між правами та обов'язками юридичних осіб у цифровому просторі.

Юридичні особи є юридично визнаними об'єктами, які мають власність та здатність до участі в правовідносинах відповідно до законів країни, де вони діють. Працюючи з Інтернетом, юридичні особи виконують широкий спектр дій та операцій, що можуть бути як комерційними, так і некомерційними. Їх дії в мережі Інтернет включають в себе створення та управління веб-сайтами, інтернет-платформами для представлення товарів, послуг або інформації. Також, здійснюють електронну комерцію, де товари та послуги продаються через онлайн-магазини, аукціони та інші електронні платформи. Окрім того, юридичні особи здійснюють збір та обробку персональних даних користувачів в Інтернеті, що пов'язано з реєстрацією на сайті, отриманням розсилок, створенням профілів тощо.

Інтернет-маркетинг та реклама діяльність є складовою частиною діяльності багатьох юридичних осіб в мережі. Вони використовують такі інструменти, як: контекстна реклама, соціальна мережева реклама, електронна розсилка та інші методи для просування своїх товарів і послуг серед інтернет-користувачів.

Правова відповідальність юридичних осіб за їх дії в мережі Інтернет є надзвичайно важливою і складною проблемою в сучасному цифровому світі. Інтернет відкриває безмежні можливості для комунікації, комерції та розваг, але одночасно вносить нові виклики для правової системи. Ця проблема стосується різноманітних аспектів юридичної відповідальності, що охоплюють як господарську, так і соціальну сфери.

Авторське право й інтелектуальна власність визначають один із важливих аспектів правової відповідальності в Інтернеті [1]. Юридичні особи можуть порушувати авторські права, публікуючи чужі тексти, фотографії, музику, відео та інший контент без дозволу правласників. Це може призвести до судових справ і значних штрафів. Збір та обробка персональних даних також стає предметом правової відповідальності. Юридичні особи повинні дотримуватися законодавства про захист даних користувачів, зокрема, Загального регламенту щодо захисту